

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Kf.700.599/2023/4.

A felperes: (felperes neve)
(címe)

A felperes képviselője: (érdekképviselői szerv neve)
(jogtanácsos 1 neve) kamarai jogtanácsos
(címe)

Az alperes: (alperes neve)
(székhelye)

Az alperes képviselője: (jogtanácsos 2 neve) kamarai jogtanácsos

A per tárgya: közszolgálati jogviszonyból származó
illetménnyel (megbízási díj) kapcsolatos jogvita

A fellebbezéssel támadott

határozat: Budapest Környéki Törvényszék
19.K.701.813/2022/11.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes, 19.K.701.813/2022/12.

Í t é l e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20 000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 61 840 (hatvanegyezer-nyolcszáznegyven) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes az alperes hivatásos állományú tagjaként – eredeti beosztása alóli mentesítéssel – megbízás alapján, majd 2021. május 5. napjától kinevezéssel balesethelyszínelő beosztásban teljesített szolgálatot az alperes (város 1 neve)-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya Helyszínelő és Balesetvizsgálati Alosztálya állományában.

[2] A balesethelyszínelő munkakörre szóló munkaköri leírása szerint munkakörének célja a közlekedési balesetek és közlekedési bűncselekmények helyszíni szemléjének végrehajtása, az illetékességi terület közlekedésbiztonsági szempontból történő ellenőrzése. A szakmai feladatok között pedig előírásra került a helyszíni szemle során tapasztaltak írásbeli rögzítése, a terület forgalombiztonsági felszerelés állapotának figyelemmel kísérése, hiányosságok jelzése, szabálysértők és bűncselekményt elkövetők kiszűrése, a közlekedési akciók végrehajtásában való közreműködés.

[3] A felperes 2020. február 1-től 2020. augusztus 31-ig, 2020. december 1-től 2021. március 31-ig, illetve 2021. szeptember 1-től 2022. június 30-ig sebességellenőrzést és ehhez kapcsolódóan traffipax kezelést, leállításokat és közlekedési bírságolásokat végzett. E feladatokat rendszeresen, összesen 65 szolgálati napján az adott szolgálati napon 4-6 órában látta el. Emellett 2021 novemberében 1, 2022. februárban 3, márciusban 1, áprilisban 2, májusban 1 és júniusban 2 alkalommal (város 2 neve)-n, júniusban további 1 alkalommal (város 3 neve)-n helyszínelést is végzett. Ezen többlettevékenységekért megbízási díjban nem részesült.

[4] A felperes 2022. július 5-én szolgálati panaszt nyújtott be az alpereshez a fenti időszakra vonatkozóan megbízási díj megfizetése iránt, amit az alperes a felperessel 2022. augusztus 18-án közölt 13000-191/23-3/2022.P. számú határozatában elutasított.

A kereset és a védírat

[5] A felperes keresetében a 2020. február 1-től 2022. június 30-ig terjedő időszak vonatkozásában megbízási díj címén 773 000 forint és ezen összeg után középátlagos időtől,

2021. április 6-tól számított késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Perköltséget is felszámított.

[6] Keresete jogalapjaként a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés a) és c) pontjait, továbbá (5) bekezdését jelölte meg.

[7] Arra hivatkozott, hogy a perbeli időszakban az alperes utasítására rendszeresen látott el sebességellenőrzést és ahhoz kapcsolódó feladatokat, valamint a (város 1 neve)-i Rendőrkapitányság illetékességi területén kívül helyszínelést. A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT. 34.) ORFK utasítás (a továbbiakban: 60/2010. ORFK utasítás) azonban kódex jelleggel kimerítően tartalmazza a helyszínelő feladatait, amelyek között az előbbi feladatok nem szerepelnek, ezért e feladatok a beosztásához nem tartoznak a Hszt. 2. § 4., 25., 28. és 31. pontjai alapján. A rendőrség szervei illetékességi területének megállapításáról szóló 67/2007. (XII. 28.) IRM rendelet 1. melléklet 14.5. pontjában pedig meghatározza a (város 1 neve)-i Rendőrkapitányság illetékességét, más rendőrkapitányság illetékességi területén végzett feladat emiatt nem tartozik a beosztásához.

[8] A Kúria Mfv.I.10.751/2016/4. számú ítéletére utalva kifejtette, az alperes a munkaköri leírás elkészítésekor a jogi normában az adott munkakörre nézve kógens módon meghatározott ellátandó feladatok körét korlátlanul nem bővítheti, a feladatok ellátásáért ellentételezést, megbízási díjat kell fizetnie. A felperes feladatait a kinevezése szerinti beosztása határozza meg, amit az alperes egyoldalúan nem terjeszthet ki más beosztásokhoz tartozó feladatokra. Ha az ellátandó feladat rendőrségi alapfeladatnak is minősül, az alperes ez esetben sem mentesülhet az ellentételezési kötelezettsége alól.

[9] Megbízási díj mértékét a Belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet 35. § (6) bekezdése alapján határozta meg a többletfeladat nagyságára, az azzal együttjáró többlet terhekre és a helyettesített szolgálati beosztás besorolására figyelemmel az illetményalap 100 %-ában (38 650 forint/hó).

[10] Az alperes védiratában elsődlegesen a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását, másodlagosan a megbízási díj mértékének 50 %-ra történő mérséklését kérte.

[11] Azzal érvelt, hogy a sebességellenőrzés a vonatkozó jogszabályok, normatív utasítások rendelkezései alapján nem a járőr beosztás kizárólagos részét képezik, azok címzettje az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv hivatásos állományú tagja. Hasonlóan a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzatról szóló 13/2017. (III. 21.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Járőr- és Őrszolgálati Szabályzat) személyi hatálya is az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv hivatásos állományára terjed ki, így a felperesre is. Ennek 79. pontja egyik alpontja sem írja elő azt, hogy sebességmérést csak és kizárólag a közlekedési járőr végezhet, másrészt nem is nevesíti kizárólagosan a sebességmérést. Ugyanígy a közlekedési jogsértést dokumentáló technikai eszközök rendőrségi alkalmazásáról szóló 26/2013. (VI. 28.) ORFK utasítás 14-16. pontjaiból sem

következik, hogy sebességmérést csak járőr végezhetne, a kezelői feladatok ellátására ugyanis a hivatásos állományt jelöli ki. Hasonló következtetést lehet levonni az Rtv. 44. § (1) bekezdéséből, illetve a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 24. §-ából. Nincs tehát olyan jogszabály, közjogi szervezet szabályozó eszköz, belső norma, amely kötelező jelleggel kimondaná, hogy sebességmérést kizárólag közlekedési járőr végezhet. A felperes munkaköri kötelezettsége a baleset-megelőzés, a sebességellenőrzés is megelőzési eszköz.

[12] A baleseti helyszínelő munkakörre nézve sincs olyan jogi norma, ami annak feladatait kógens módon meghatározná a 60/2010. ORFK utasítás sem ilyen, mivel az kizárólag az általa definiált közlekedési cselekmény bekövetkezte esetén követendő eljárásrendet és feladatok végrehajtását határozza meg és nemcsak a közlekedésrendészeti szolgálati ág állománya számára.

[13] A Hszt. 13. § (1) bekezdése szerint nemcsak a munkaköri leírás, hanem a munkáltató rendelkezése alapján a beosztáshoz tartozó, de a munkaköri leírásban konkrétan nem nevesített feladatokat is köteles a felperes végrehajtani.

[14] A Hszt. 71. § szerinti feltételek nem állnak fenn, a felperest ideiglenesen megüresedett vagy betöltetlen szolgálati beosztás ellátásával a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével, illetve szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával nem bízták meg.

[15] A más rendőrkapitányság területén kívül történt helyszínelésekre pedig eseti jelleggel került sor, ezért a megbízási díjat e feladat ellátása sem alapozza meg. E körben arra is hivatkozott, hogy a felperes csak egyes szolgálati napjain látta el ezen feladatokat.

[16] Az 50 % megbízási díj mérték alkalmazása vonatkozásában a Kúria Mfv.10.751/2016/4. számú döntésére hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[17] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 773 000 forint megbízási díjat és ezen összeg után 2021. április 16. napjától járó középarányosan számított törvényes késedelmi kamatot, valamint 42 000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, illetve arról is megállapítást tett, hogy a perben feljegyzett 46 400 forint kereseti illetéket az állam viseli.

[18] Ítélete jogi indokolásában kiemelte, a marasztalási perekre vonatkozó szabályok alkalmazásával lefolytatott jelen közszolgálati jogvitában azt kellett vizsgálnia, hogy a perbeli időszakban a felperes megbízási díjra való jogosultsága fennáll-e, a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti többletfeladat-ellátás megvalósult-e, azaz a felperes látott-e el a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatokat többletfeladatként.

[19] E körben lényegében abból indult ki, hogy a Hszt. 2. § 25. pontja meghatározza a szolgálati beosztás fogalmát, mely szerint a szolgálati beosztás az állománytáblázatban rendszeresített, a hivatásos állomány tagjával betölthető munkakör. Ezzel összefüggésben kiemelte, a 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet 2. mellékletének VII. II.2. pontja rögzíti az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél a tiszthelyettesi beosztásokat. A helyi szervnél elkülönülten rendelkezik a helyszínelő, a helyszínelő és balesetvizsgáló, a körzeti megbízott, a járőrparancsnok, a járőrvezetők, a fogdaőr, a kísézőőr, a járőr és járőrtárs beosztásokról, ami azt jelenti, hogy az előbbieken felsorolt beosztások más-más munkakört és ahhoz rendelt más-más feladatkört, felelősséget feltételeznek.

[20] A továbbiakban rögzítette, megítélése szerint a sebességmérés nem tartozott a felperes balesethelyszínelői beosztásába, mert ez a tevékenység a baleseti helyszínelői munkától annak minőségét és az ahhoz társuló felelősséget tekintve is eltérő munkafeladatok végrehajtását jelenti.

[21] Kiemelte, hogy a munkakör kijelöli azoknak a feladatoknak a körét, amelyeket a hivatásos állományban álló személy külön utasítás nélkül is általában végezni jogosult és köteles. Az általános munkavégzési kötelezettséget konkrét tartalommal a munkáltató utasításai töltik meg; ez azonban csak akkor szabályszerű, ha az utasítás a munkakör kereteit nem lépi túl. Amennyiben jogi norma, így a felperes vonatkozásában a 60/2010. ORFK utasítás egyértelműen, kógens módon meghatározza az ellátandó feladatok körét, a munkáltatónak ehhez kell igazodnia a munkaköri leírás elkészítésekor, az abban foglaltak korlátlanul nem bővíthetők, a végzett többletfeladatok ellátásáért ellentételezést kell fizetni. E körben utalt a Kúria Mfv.I.10.751/2016/4. számú ítéletére, illetve a hasonló tartalmú Mfv.II.10.179/2011/4. számú ítéletre.

[22] Irányadónak tekintette még etekintetben a Kúria Kfv.VII.37.642/2020/5. és Kf.VII.39.525/2021/3. számú, valamint a Kf.VII.39.549/2021/4. számú határozatait, amelyek releváns tartalmát röviden idézte.

[23] Hangsúlyozta azt is, a 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet 2. §-ának értelmében az alperesnél az egyes szolgálati beosztásokhoz tartozó feladatokat egymástól el kell különíteni és a munkaköri leírásokban ennek megfelelően kell a szolgálati beosztásokhoz tartozó feladatokat meghatározni. A Kf.III.39.690/2021/5. számú kúriai ítéletre hivatkozással arra is utalt, hogy a más beosztáshoz tartozó feladatok akkor sem tekinthetők a kinevezés szerinti beosztás részének, ha azokat a munkaköri leírás tartalmazza.

[24] Hasonló körben idézte az Mfv.I.10.751/2016/4., a Kf.VII.39.247/2020/4., Kfv.VII.37.193/2020/8., Kf.VII.40.244/2020/4. számú kúriai határozatok releváns részeit.

[25] A felperes által más rendőrkapitányság területén ellátott helyszínelői tevékenység vonatkozásában pedig azt hangsúlyozta, hogy azok az alperes által sem vitatottan nem tartoztak a felperes beosztásához.

[26] Mindezek alapján megállapította, hogy a peresített időszakban az alperes a felperest rendszeresen és nem eseti jelleggel osztotta be sebességellenőrzési és más

rendőrkapitányság illetékességi területén helyszínelői feladatok ellátására, amit a felperes eredeti beosztása mellett látott el. Ezek pedig az eredeti beosztásától eltérő többletfeladat ellátást jelentettek.

[27] Ugyancsak kúriai határozatokat idézve rámutatott, az alperes ugyan helytállóan érvelt azzal, hogy a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat is, ugyanakkor az ilyen jellegű feladat tartós ellátása nem maradhat ellentételezés nélkül (Mfv.I.10.751/2016/4., Mfv.II.10.304/2017/15., Kf.VII.39.525/2021/3., Kf.VII.45.005/2022/4., Kf.VII.45.007/2022/4.).

[28] Mindezekből levonta azt a következtetést, hogy a többletfeladatok ellátásáért a felperes a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján megbízási díjra jogosult.

[29] Az összecszerűséggel kapcsolatos döntését a Hszt. 71. § (5) bekezdésére, a 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet 10. § (2) bekezdésére és a 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet 35. § (6) bekezdésére alapította. A mérlegelési szempontokkal kapcsolatban utalt a kialakult egységes joggyakorlatra a Kúria Mfv.II.10.777/2012/7., Kfv.VII.37.780/2020/5. és Kf.VII.39.549/2021/4. számú határozataira hivatkozással.

[30] Az előbbieket figyelembe véve a felperes által a rendvédelmi illetményalap 100 %-ában megjelölt megbízási díj mértéket nem tekintette eltúlzottnak tekintettel arra, hogy a felperes a pertárgyi időszakon belül 20 hónap időtartamban ellátott többletfeladatai havonta rendszeresen, havi átlagban 3-4, több hónap vonatkozásában 5-6 szolgálati napon is jelentkeztek, 2021. novemberétől pedig emellett még illetékességi területen kívüli helyszínelői tevékenységet is végzett. Értékelte, hogy a feladatok folyamatosan jelentkeztek a felperes szolgálati idejének jelentős részében valósultak meg, és ez a felperes eredeti beosztásához képest fokozott terheléssel járt.

[31] A más megbízási díj tárgyú perben tanúként meghallgatott (tanú neve) vallomásának figyelembevételét mellőzte, tekintettel arra, hogy az alperes jogi álláspontjának alátámasztására a tanúvallomás nem alkalmas, a tényállás megállapítására pedig a perbeli, nem vitatott bizonyítékok elegendőek voltak, illetve az alperes a felperes pertárgyi időszakban ellátott feladatellátására vonatkozó tényállításait nem vitatta.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[32] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 109. § (2) bekezdés szerinti megváltoztatását és elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását kérte, másodlagosan a megítélt megbízási díj 75 %-os mértékre történő leszállítását kérte. Perköltséget nem számított fel.

[33] A jogszabálysértést abban jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte és alkalmazta a Hszt. 71. § (1)-(6) bekezdéseiben foglaltakat (különösen annak (1) bekezdés a)-c) pontjait), a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzat rendelkezéseit, ezen felül az

ítéletben hivatkozott kúriai ítélezési gyakorlat sem alkalmazható a jelen perben (Mfv.I.10.751/2016/4., Mfv.II.10.516/2017/4., Kf.VII.39.247/2020/4., Kf.VII.39.389/2021/4.).

[34] A megállapított tényállást nem, de a jogi indokolást a jogalap és az összecszerűség tárgyában is támadta.

[35] Fellebbezése részletes indoklásában a jogalap körében lényegében az elsőfokú ítélet azon megállapításait kifogásolta, hogy a sebességmérés végzése, a járőri feladatok ellátása nem tartoznak a felperes beosztásába, azaz azok a felperes számára többletfeladatot jelentenek. Ezzel szemben állította, a felperes jogszerűen látott el sebességellenőrzést a kérdéses időszakban az ugyanis a baleseti helyszínelői tevékenységhez tartozik, mint speciális baleset-megelőzési feladatkör. Ezt az alábbiakkal látta igazolva:

[36] Az alperesi állítást (tanú neve) tanú vallomása kétséget kizáróan bizonyította. E körben kifogásolta a tanúvallomás mellőzését.

[37] A sebességellenőrzés tényét és lehetőségét a felperes munkaköri leírása is tartalmazta.

[38] A Járőr- és Őrszolgálati Szabályzat nem mondja ki, hogy rendelkezései csak bizonyos állománycsoportokra, beosztásokra terjedne ki, hanem általános jelleggel deklarálja, hogy hatálya az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv hivatásos állományára – így adott esetben a felperesre – terjed ki. Kiemelten utalt e szabályzat 79. pontjára, amely meghatározza a közlekedési forgalomellenőrző járőrszolgálatot ellátó rendőr feladatait, azonban egyik alpontja sem tartalmazza azt, hogy sebességmérést csak és kizárólag közlekedési járőr végezhet. A hivatkozott 79. a) pont ugyanis nem teszi a közlekedési járőr kizárólagos feladatává, kötelezettségévé a közlekedésrendészeti intézkedések végrehajtását, másrészt nem is nevesíti kizárólagosan a sebességmérést.

[39] Amellett, hogy az az előbbi szabályzatból tehát nem következik, nincs olyan további jogszabály, közjogi szervezetszabályozó eszköz, belső norma, amely kötelező jelleggel kimondja, hogy sebességmérést csak és kizárólag a közlekedési járőr végezhet. E körben utalt arra, hogy a 26/2013. (VI. 28.) ORFK utasítás a sebességmérő alkalmazásának személyi feltételét csak abban határozza meg, hogy a kezelő hivatásos állományú és önálló intézkedési jogosultsággal felruházott személy legyen, nem írja elő azonban, hogy e feladatot kizárólag a közlekedési járőr láthatja el. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a 6/2022. (II. 4.) ORFK utasítás 8. pontja, 9. pont b) és c) alpontjai is csak azt a követelményt támasztják a sebességméréshez, hogy a feladatot ellátó személy az adott típusú sebességmérőre megszerzett tanúsítvánnyal rendelkező, önálló intézkedésre jogosult hivatásos állományú személy legyen, de ez sem írja elő, hogy a kezelő kizárólag közlekedési járőr lehet.

[40] Véleménye szerint az előbbi álláspontot támasztja alá az is, hogy az alperes rendőrkapitányságainál az állománytábla szerint nincs mindenhol közlekedési járőr beosztás rendszeresítve. Amennyiben a sebességellenőrzési feladatokat kizárólag közlekedési járőr

láthatná el, abban az esetben az állománytáblázat rendszeresített volna a rendőrkapitányságokon közlekedési járőr beosztásokat.

[41] További érvelése szerint a baleseti helyszínelői munkakörre nézve sincs hatályban olyan jogszabály vagy közjogi szervezetszabályozó eszköz, belső norma, amely annak feladatait kógens módon tartalmazná. E körben kiemelte, – az ítéletben rögzítettekkel ellentétben – a 60/2010. ORFK utasítás sem ilyen, mivel csak és kizárólag az általa definiált közlekedési esemény bekövetkezése esetén követendő eljárásrendet és feladatok végrehajtását határozza meg, egyébként nem csak a közlekedésrendészeti szolgálati ág állománya számára.

[42] Utalt még az Rtv. 44. § (4) bekezdésére, amely a közlekedésrendészeti intézkedés végrehajtására a rendőrt jelöli meg, valamint a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 24. §-ára, amely szerint a közlekedésrendészeti intézkedés végrehajtása az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv feladata. Mindebből pedig levonta azt a következtetést, hogy a sebességellenőrzés tehát a rendőrség alapfeladatainak teljesítését szolgáló tevékenység, amely kapcsolódik a közlekedésrendészeti szolgálati ág feladatrendszeréhez.

[43] Fenntartotta továbbá azon álláspontját, hogy a sebességellenőrzés nem önálló beosztás, hanem egy rendőri feladat. Ha pedig nem létezik ilyen önálló beosztás, akkor a kapcsolódó bírói gyakorlat nem alkalmazható. A Kúria ítélezési gyakorlatát azért sem látta alkalmazhatónak, mert sem a Járőr és Őrszolgálati Szabályzattal, sem pedig a 60/2010. ORFK utasítás rendelkezéseivel nem volt ellentétes a felperes munkaköri leírása, illetve a tényleges feladatellátása, ha pedig nem volt ellentétes, akkor nem is terjeszkedett túl a munkaköri leírás adta kereteken.

[44] Mindezek alapján állította, hogy a Hszt. 71. §-a szerinti megbízás szabályai a jelen ügyben vizsgált feladatok tekintetében nem álltak fenn, mert a felperest ideiglenesen megüresedett vagy betöltetlen szolgálati beosztás ellátásával, a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével, illetve szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával nem bízták meg. Ezért az elsőfokú ítélet jogszabálysértő.

[45] A másodlagos fellebbezési kérelméhez kapcsolódóan azzal érvelt, hogy a megbízási díj 100 %-os mértékét eltúlzottnak tartja az ellátott feladatok tükrében. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Hszt. 71. § (5) bekezdését tévesen alkalmazta. A per tárgyát képező feladat-ellátás – annak gyakoriságára tekintettel – még alapos jogalap esetén is csak az illetményalap 75 %-ának megfelelő megbízási díjjal kompenzálható.

[46] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes 20 000 forint másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte.

[47] Hangsúlyozta, az alperes a bíróság ténymegállapításait, bizonyítékértékelését nem támadta, az összegszerűség tekintetében jogszabálysértést nem jelölt meg.

[48] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a pertárgyi feladatok nem tartoznak a felperes balesethelyszínelői beosztásába, ezen

feladatellátás ezért többletfeladatnak minősül, és a Hszt. 71. § (5) bekezdése szerint megbízási díjjal ellentételezendő.

[49] Kiemelte továbbá, hogy a helyszínelői beosztásba kinevezett hivatásosnak a jelen per ténybeli alapját is képező egyes feladatok beosztásba nem tartozását több jogerős ítélet is megállapította (pl.: Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.198/2022/4.).

[50] Mindezekon túl azt is hangsúlyozta, hogy a Kúria több (pl.: Kf.III.45.083/2022/5.) ítéletében külön kitért arra is, hogy „a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkörnek minősül a munkáltató rendvédelmi szerv illetékességi körébe nem tartozó feladat ellátása akkor is, ha az a feladat – jellegét tekintve – azonos a hivatásos állomány tagjának beosztásába tartozó feladattal.” Ezzel azonos következtetésre jutott a Fővárosi Ítéltábla is 1.Kf.700.127/2022/4. számú ítéletében.

[51] Határozott álláspontja szerint még norma hiányában, vagy fentiekkel ellentétes tartalmú normatív szabályozás sem tenné, tehetné a pertárgyi feladatokat a helyszínelői beosztásba tartozónak. Az adott beosztásba tartozás kereteit ugyanis a beosztás elnevezése (nem annak közlekedésrendészeti szolgálati ágazatba történő besorolása vagy a munkáltató által egyoldalúan készített munkaköri leírás) már eleve jelzi, az ezen túlterjeszkedő munkáltatói igény a beosztásokat, a besorolásokat kérdőjelezné meg. Ráadásul a pertárgyi feladatok járőri beosztásba tartozók, amelyet igazol a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzat pl. a II. és IV. fejezetben rögzített járőri feladatok körében.

[52] Hangsúlyozta, a Hszt. 71. §-a szerinti megbízási díjhoz nem a járőri beosztás teljes ellátása szükséges, hanem azt a saját beosztás feladatkörébe nem tartozó, a járőri beosztás részfeladatainak végzése alapozza meg.

[53] A felperesi munkaköri leírás az előbbieik okán tehát nem is releváns. E körben utalt a Kúria Mfv.II.10.179/2011/4. számú határozatára. Ezt megerősítve látta a munkakör és a munkaköri leírás eltérő jogi természetével a Hszt. 44. § (1) bekezdése és 45. § (1) és (3) bekezdése alapján.

[54] Álláspontja szerint ezzel válik érthetővé és elfogadhatóvá az a bírói gyakorlat, mely szerint a rendvédelmi szerv szabadon csak egy adott kinevezésen, az adott beosztáson belül határozhatja meg a hivatásos munkaköri feladatokat, a jogszabály által szabályozott besoroláshoz és illetményhez kötve van. Az alperes tévesen tekinti ezt jogszabálysértőnek, hiszen ellenkező esetben egy adott beosztáshoz bármely feladatot társíthatna, ezzel a besorolások és az ezen alapuló illetmény rendszerét üresítené ki.

[55] Megítélése szerint épp az előbbi álláspontot erősíti az alperes 26/2023. (VI. 28.) ORFK utasításra történő hivatkozása is.

[56] Az alperes összecszerűséggel kapcsolatos kifogását azért tartotta alaptalannak, mert a megállapított és az alperes által nem vitatott tényállás alapján havi szinten is minimálisan 3-4 alkalommal végzett beosztásába nem tartozó, sebességellenőrzési feladatokat, így az erre megállapított 100 %, vagyis 38 650 forint megbízási díj, ami még a

törvényes középértéket (125 %) sem éri el, nem tekinthető eltúlzottnak egy hónap többletfeladataiért.

[57] Az alperes törekvése pénzügyileg érthető, de jogilag el nem fogadható különösen olyan ügyekben, ahol a vizsgált feladatok nem alkalomszerűek, hanem rendszeresek.

[58] Megjegyezte továbbá, hogy a Kp. 79. § (2) bekezdés b) pontja alapján a közigazgatási szerv köteles bizonyítani az igényelt juttatással összefüggő, vitatott számítások helyességét. Amennyiben tehát az alperes konkrét levezetéssel ellátott, alternatív számítást nem terjeszt elő, az összecszerűség túlzottnak tartott mértékét nem bizonyítja, addig a bíróság a felperes számítását kell, hogy elfogadja, ha az nem minősül aggályosnak.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indoka

[59] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nem alapos.

[60] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között – a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül eljárva – bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló adatok alapján helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetése és érdemi döntése is helytálló; azzal ítéltábla egyetértett. A fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben a következőket emeli ki.

[61] Az alperes fellebbezése a megbízási díj jogalapját és összecszerűségét támadta.

[62] A jogalap szempontjából a megállapított tényállást nem vitatta, kizárólag az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetését kifogásolta.

[63] Mivel a Kp. 108. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróságot köti a fellebbezés tartalma, és a 99. § (1) bekezdés szerint a fellebbezés alapja csak jogszabálysértés, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben történő eltérés lehet, amit a 100. § (2) bekezdés b) pontja alapján a fellebbezőnek fellebbezésében meg kell jelölnie (a jogszabályhely, illetve a kúriai határozat és annak érintett része pontos közlésével), szükséges volt annak vizsgálata, hogy a jelen esetben mi vehető figyelembe a fellebbezés alapjaként, mert az előbbieket szerint alapvetően ez jelöli ki a felülbírálat keretét.

[64] Az alperes fellebbezésében „jogszabálysértésként” – a nyilatkozat tartalma szerint a fellebbezés alapjaként – a Hszt. 71. § (1)-(6) bekezdéseinek, a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzat rendelkezéseinek megsértését, valamint a Kúria Mfv.I.10.751/2016/4., Mfv.II.10.516/2017/4., Kf.VII.39.247/2020/4. és Kf.VII.39.389/2021/4. számú határozatainak téves alkalmazását jelölte meg.

[65] A Járőr- és Őrszolgálati Szabályzat azonban nem jogszabály, ezért annak sérelme önmagában nem lehet a fellebbezés alapja, az azzal kapcsolatos hivatkozások csak a fellebbezés alapjához kapcsolódó jogi érvelés körében vehetők figyelembe.

[66] A Kúria felsorolt határozatait pedig az alperes azért nem látta alkalmazhatónak, mert álláspontja szerint a jelen esetben – a kúriai határozatokban foglaltaktól eltérően – a tényleges feladatellátás nem terjeszkedett túl a munkaköri leírás adta kereteken, azaz azoktól nem jogkérdésben történő eltérést állított, hanem azt, hogy azok ténykérdésben történő eltérés miatt nem irányadók. Emiatt az alperes ezen hivatkozása a fellebbezés alapjaként szintén nem, csak jogi érveléskén vehető figyelembe.

[67] A fellebbezés alapjaként tehát csak a Hszt. 71. § (1)-(6) bekezdéseinek megsértésére hivatkozás volt értékelhető. Mivel azonban az elsőfokú bíróság a megbízási díjra való jogosultság jogalapja szempontjából ítéletét a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt feltételek fennálltára alapította, az alperes Hszt. 71. § (1) bekezdésében írt valamennyi esetkörhöz kapcsolódó feltételek hiányára történő hivatkozása csak részben releváns, annyiban, amennyiben az (1) bekezdés c) pontjában írt feltételek megvalósulását tagadta. Mivel tehát az elsőfokú bíróság maga sem vizsgálta és állapította meg az a) és b) pontban szereplő feltételek hiányát, az ezekre történő alperesi hivatkozást az ítéltáblának nem kellett értékelnie.

[68] A Hszt. 71. § (2), (3), (4) és (6) bekezdéshez kapcsolódó ítéleti és fellebbezési érvek hiányában e jogszabályi rendelkezések megsértése nem volt vizsgálható. Az összecszerűség körében a fellebbezési érvelés csak a Hszt. 71. § (5) bekezdésére utal, ezért csak ez lehetett a fellebbezés ténylegesen vizsgálandó alapja.

[69] A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja azt írja elő, hogy a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával, többletfeladatként.

[70] Az alperes fellebbezési érvelésének lényege szerint az e pontban írt feltételek azért nem valósultak meg, mert az értékelt feladatok a felperes szolgálati beosztásához tartoztak, következésképpen nem jelentettek számára többletfeladatot.

[71] Ennek kapcsán az alperes tévesen tulajdonított perdöntő jelentőséget annak, hogy a sebességellenőrzés tényét és lehetőségét a felperes munkaköri leírása tartalmazta. A Kúria korábbi határozataiban már kimondta, az, hogy bizonyos feladatok a felperes kinevezés szerinti beosztásához tartozónak minősülnek-e, független attól, hogy e feladatokat az alperes rögzítette-e a felperes munkaköri leírásában, vagy sem (Kf.III.39.690/2021/5., Kf.VII.45.117/2022/4.). A következetes bírói gyakorlat szerint ugyanis a munkáltató egyoldalú utasítási jogával csak a kinevezés szerinti beosztás (munkakör) keretein belül határozhatja meg a munkaköri leírásban a felperes által ténylegesen ellátandó feladatokat. A munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért ezen elvi alapról eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását (Mfv.I.10.751/2016/4., Mfv.II.10.516/2017/4., Kf.VII.39.247/2020/4., Kf.VII.39.389/2021/4.). A munkaköri leírás

olyan általánosan ellátandó feladatot sem tartalmazhat a beosztás részeként, amely egyébként nem tartozik a kinevezésben meghatározott beosztáshoz.

[72] A követendő kúriai határozatok szerint tehát nem annak van jelentősége, hogy az adott feladat szerepel-e a felperes munkaköri leírásában, hanem annak, hogy megfeleltethető-e a felperes kinevezésben meghatározott szolgálati beosztásának, amire lényegében az elsőfokú bíróság is utalt, helyesen.

[73] E körben fontos rögzíteni, hogy a 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet 2. számú melléklete a helyi és területi szerveknél külön nevesíti a balesethelyszínelő és a járőr szolgálati beosztásokat, ennek fényében szükséges a perbeli feladatokat értékelni.

[74] A jelen perben vizsgált feladatok felperes szolgálati beosztásához tartozásának vizsgálata szempontjából annyiban helyes az alperes érvelése, hogy a 60/2010. ORFK utasítás szabályozásának tárgya a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmény esetén követendő rendőri eljárás során az e körben ellátandó feladatok. Az tehát nem közvetlenül a balesethelyszínelő munkaköri feladatait listázza, hanem a baleseti helyszínelés során ellátandó feladatokat szabályozza.

[75] Arra is helyesen hivatkozott az alperes, hogy egyéb jelenleg hatályos jogszabály, közjogi szervezetszabályozó eszköz, belső norma sem határozza meg kógens (a nyilatkozat tartalma szerint: direkt) módon a balesethelyszínelő munkaköri feladatait.

[76] Ugyancsak helyes érvelés az alperes részéről, hogy jelenleg hatályos jogszabály, közjogi szervezetszabályozó eszköz, belső norma azt sem mondja ki kötelező jelleggel, hogy sebességmérést és ehhez kapcsolódó intézkedéseket csak járőr végezhetne. Ezért a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzat, a 26/2013. (VI. 28.) ORFK utasítás vagy a 6/2022. (II. 4.) ORFK utasítás sem zárja ki, hogy járőrön kívül más szolgálati beosztású személy is végezhesen sebességmérést, elláthasson járőrszolgálati feladatokat.

[77] Mindebből, azaz a balesethelyszínelő szolgálati beosztású személyek munkaköri feladatai direkt módon történő meghatározásának, illetve a sebességmérés és egyéb járőri szolgálathoz tartozó feladatok járőrön kívüli beosztású személyek általi ellátásának tilalma hiányából azonban – különösen a fent ismertetett következetes bírósági gyakorlat fényében – még önmagában nem következik az, hogy más szolgálati beosztású személy, így például balesethelyszínelő ellentételezés nélkül korlátlanul elláthatná a járőrszolgálathoz tartozó feladatokat. A feladat más szolgálati beosztású személlyel történő ellátása tehát – az említett tilalom hiányában – az alperes helyes hivatkozása szerint ugyan jogszerű, azonban a rendszeres, tartós ilyen jellegű feladatellátás jogszerűsége nem mentesíti az alperest a többlettelekenységért járó megbízási díj megfizetése alól.

[78] Az előbbi helyes alperesi érvek mellett is csak annak van tehát jelentősége, hogy a konkrét esetben vizsgált feladatok a balesethelyszínelő szolgálati beosztás keretei közé sorolhatók-e, nem pedig annak, hogy e feladatok tekintetében van-e direkt és kógens szabály arra vonatkozóan, hogy azokat milyen szolgálati beosztású személy láthatja el.

[79] Éppen az ilyen jellegű direkt szabályok hiánya tette szükségessé, hogy a bírói gyakorlat dolgozza ki a választ arra a kérdésre, hogy egy konkrét feladat mennyiben feleltethető meg egy vizsgált szolgálati beosztásnak.

[80] E körben helyesen érvelt a felperes fellebbezési ellenkérelmében azzal, hogy a szolgálati beosztás kereteit már annak elnevezése jelzi. Helyesen utalt arra is, hogy ennek alapvető oka, hogy a szolgálati beosztás a Hszt. 45. § (1) bekezdése szerint a kinevezés kötelező tartalmi eleme, amit a szolgálati viszonyt létesítőnek a Hszt. 44. § (1) bekezdése értelmében el kell fogadnia ahhoz, hogy a jogviszony létrejöjjön, illetve azt a felek a Hszt. 52. § (1) bekezdése és 53-56. §-ai értelmében bizonyos esetekben csak közös megegyezéssel módosíthatják. Ezzel szemben a munkaköri leírás – amit a Hszt. 45. § (3) bekezdése alapján nem kizárt, hogy a hivatásos állományú személy csak a szolgálati viszony létesítését követően kap meg – a munkáltató egyoldalú nyilatkozata, az abban foglaltakat a munkáltató egyoldalú utasítási jogával határozza és változtathatja meg. Ezért van garanciális jelentősége annak, hogy a munkaköri feladatok a szolgálati beosztás elnevezése által kijelölt kereten belül maradjanak.

[81] Az előbbiek szempontjából lényeges, hogy az alperes által fellebbezésében felhívott Járőr- és Őrszolgálati Szabályzat, illetve a 60/2010. ORFK utasítás ugyan – a fent kifejtettek szerint – nem közvetlenül a jelen perben vizsgált két szolgálati beosztás tartalmát határozzák meg, de azzal, hogy a rendőrség két működési területét külön szabályozzák, egyúttal e két működési terület elkülönültségét is deklarálják. Az érintett működési területek egyike a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás, amelynek része a baleseti helyszínelés; a másik a járőr- és őrszolgálat, amelyen belül a járőrszolgálat pedig magában foglalja a járművek és járművezetők ellenőrzése körében a sebességellenőrzést, illetve az egyéb járőri feladatok ellátását. Ennek fényében elnevezésük alapján a balesethelyszínelő szolgálati beosztás az előbbi, míg a járőr szolgálati beosztás az utóbbi működési területhez rendelhető. Ebből pedig az is következik, hogy a balesethelyszínelő szolgálati beosztáshoz az előbbi, míg a járőr szolgálati beosztáshoz az utóbbi működési területhez tartozó feladatok társíthatók, amelyek az említett szabályzatból, illetve utasításból olvashatók ki. Konkrét jogi norma, közjogi szervezetszabályozó eszköz, belső norma tehát direkt módon valóban nem határozza meg sem a baleseti helyszínelő, sem a járőr szolgálati beosztások tartalmát, munkaköri feladatait, ugyanakkor azzal, hogy a szabályzat és az utasítás a helyszínelői tevékenységet és a járőrszolgálat feladatait elkülönülten szabályozza, korlátot teremt az egyes szolgálati területekhez sorolandó szolgálati beosztásokhoz rendelhető munkaköri feladatok tekintetében. Ilyen módon vannak hatással az egyes szolgálati beosztásokhoz tartozó munkaköri feladatokra, ilyen módon „határozzák meg” azokat. Ezen kiegészítéssel helyes az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a 60/2010. ORFK utasítás meghatározza a balesethelyszínelő szolgálati beosztás tekintetében az ellátandó feladatok körét.

[82] Ebből következően pedig a balesethelyszínelő szolgálati beosztáshoz tartozó munkaköri leírás járőrszolgálati feladattal történő bővítése már ellentétes lenne a munkaköri leírás korlátlan bővítésének az egységes bírói gyakorlattal kimunkált tilalmával. Ezért az alperes téves hivatkozásával szemben irányadóak a Kúria azon határozatai, amelyek szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja ugyan esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat is, ugyanakkor az ilyen jellegű feladat tartós ellátása nem maradhat ellentételezés nélkül. Amennyiben a hivatásos szolgálati viszonyban álló hosszabb időn át a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el,

többletdíjazásra jogosult (Mfv.II.10.304/2017/15., Kf.VII.39.525/2021/3.). A munkaköri leírás nem tartalmazhat a kinevezésben meghatározott beosztáshoz nem tartozó általánosan ellátandó feladatot sem, mint a beosztás részét. Ha a hivatásos állomány szolgálati viszonyban álló tagja hosszabb időszakon át rendszerszintűen a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, az többletszolgálatnak minősül és annak ellentételezésére jogosult (Mfv.I.10.751/2016/4.).

[83] A fenti alapvetésnek megfelelően az elsőfokú bíróság a feltárt tényállás alapján okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a felperes visszatérő, rendszeresen jelentkező, beosztásába nem tartozó többletfeladatokat végzett, amelyek a megbízási díjra való jogosultságát megalapozzák.

[84] Az összecszerűséggel kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a Hszt. 71. § (5) bekezdésében meghatározott keretek között a 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet 10. § (2) bekezdése az alperes részére ad lehetőséget annak mérlegelésére, hogy adott esetben milyen konkrét mértékű megbízási díjat állapít meg a hivatásos állományú számára. Miután ezzel a lehetőséggel az alperes – eltérő jogi álláspontja miatt – nem élt, a mérlegelést a bíróságnak kell elvégeznie, amelyhez a 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet 35. § (6) bekezdése további szempontokat ad.

[85] Az összecszerűség tárgyában hozott elsőfokú bírósági döntés felülbírálata tárgyában kialakult bírósági gyakorlat szerint a közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perek elbírálása során is érvényesülő elv, hogy a bizonyítékok mérlegelésével hozott döntés, ha a mérlegelés nem iratellenes, nem okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást nem tartalmaz, a fellebbezési eljárásban nem bírálható felül. Nem állapítható meg a jogszabálysértés, ha a fellebbezés a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja (Kúria VII.Kf.39.525/2021/3.). A perbeli esetben az alperes a mérlegelés kapcsán mindössze a feladatellátás gyakoriságára utalt, mint tévesen értékelt szempontra, azonban az ezzel kapcsolatos álláspontját nem részletezte, ezért nem állapítható meg, hogy e körben az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül vagy iratellenesen mérlegelte volna. Ezért a megbízási díj mértékének felülmérlegelésére az ítéltábla nem látott lehetőséget.

[86] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[87] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes alperest a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, annak mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdésére, valamint 3. § (2) és (5) bekezdéseire figyelemmel állapította meg, amelynek során a felperes által felszámított költség összegét a pertárgy értékére, az ügy bonyolultságára, a felperes által benyújtott fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényére, valamint a tárgyaláson kívüli elbírálásra tekintettel a felszámított összeggel arányban állónak ítélte.

[88] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték az alperes

Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében marad az állam terhén.

[89] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Szeged, 2024. november 8.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.
s.k.

Dr. Telegdy Gergely s.k.

Dr. Bálint Attila

a tanács elnöke, előadó bíró

táblabíró

táblabíró